

06

SEASON 41 עונה 41

2024 **הקאמרה**
2025 **הישראלית ירושלים**
מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

MOLIÈRE'S GLORY / תהילתו של מולייר

תהילתו של מולייר

אבנר בירון מנצח
דוד קדוש פסנתר (צרפת)

MOLIÈRE'S GLORY

Avner Biron conductor
David Kadouch piano (France)

דריוס מיו (1892-1974)

תהילתו של מולייר - סוויטה בעקבות
ז'אן-בטיסט אנט לתזמורת קטנה
עם צ'מבלו, אופ' 286 | בכורה ישראלית (10')
I. מהומה על האולימפוס לפני הגעת מולייר
II. מולייר מתקבל אצל המוזות
III. מחווה ללולי ולכינורות המלך
IV. מולייר מתקבל בברכה בידי דמויותיו
1. נשים מגוחכות ונשים מלומדות
2. הקמצן, שונא הבריות, האומלל
V. עליצות כללית

Darius Milhaud (1892-1974)

L'apothéose de Molière - Suite after
Jean-Baptiste Anet for small orchestra with
harpsichord, op. 286 | Israeli Premiere (10')
I. Ado on Mt. Olympus before Molière's arrival
II. Molière is received by the Muses
III. Tribute of Lully and the Violins of the King
IV. Molière Welcomed by his Characters
1. Ridiculous Women and Learned Women
2. The Miser, the Misanthrope, the Miserable
V. General rejoicing

פרנסיס פולנק (1899-1963)
סינפוניטה (29')

Francis Poulenc (1899-1963)
Sinfonietta (29')

Allegro con fuoco / Molto vivace / Andante cantabile / Très vite et très gai

הפסקה Intermission

פרנסיס פולנק

מלנכוליה, לפסנתר סולו (6')

Francis Poulenc

Mélancolie, for Piano Solo (6')

לודוויג ואן בטהובן (1770-1827)

קונצ'רטו לפסנתר מס' 5 במי במול מז'ור,
אופ' 73, "הקיסר" (38')

Ludwig Van Beethoven (1770-1827)

Piano Concerto no. 5 in E flat major,
Op. 73, "Emperor" (38')

Allegro / Adagio, un poco mosso / Rondo. Allegro

25.3

תיאטרון ירושלים
JERUSALEM
THEATRE
שלישי | 20:00 | TUE

24.3

אלמא זכרון יעקב
ELMA
ZICHRON YAAKOV
שני | 20:00 | MON

23.3

מכון ויצמן רחובות
WEIZMANN INS.
REHOVOT
ראשון | 20:00 | SUN

22.3

מוזיאון תל אביב
TEL AVIV
MUSEUM OF ART
מוצ"ש | 20:00 | SAT

21.3

מוזיאון תל אביב
TEL AVIV
MUSEUM OF ART
שישי | 13:00 | FRI

הקונצרט הבא

אבנר בירון מנצח
רינהולד פרידריך (גרמניה)

13.5
ירושלים

12.5
זכרון יעקב

11.5
רחובות

9-10.5
תל אביב

תקעו
חצוצרה
ברמה

מיצירות מוצרט,
הומל, בטהובן
וסטרווינסקי

סירקו את הקוד והצטרפו
לקבוצת הוואטסאפ השקטה
לעידונים והטבות בלעדיות

INSTITUT
FRANÇAIS
ISRAEL

אבנר בירן הוא המייסד, המנהל המוזיקלי והמנצח הקבוע של הקאמרטת הישראלית ירושלים, שזו לה העונה ה-41. ברפרטואר התזמורת נכסי צאן הברזל של

המוזיקה הקלאסית לדורותיה ולסגנונותיה; לצידם, אבנר בוחר יצירות מסקרנות מן העולם שאין מרבית להשמיע ומזמין יצירות ממלחנים ישראלים. אבנר למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוזיקה בווינה ובמוצרטאום בזלצבורג; הוא מוזמן לנצח על תזמורת ברחבי העולם. שימש חלילן בפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית וחינך דורות של חלילנים ומורים לחליל. גישתו למוזיקה ולאינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוזיקה ובמדע. בעומדו בראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים יזם פתיחת מחלקה למוזיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה, יסד פקולטה למוסיקה רב־תחומית והיה חבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות למוזיקה באירופה. אבנר זכה בפרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אומנותית רבת־שנים בתחום המוזיקה בארץ ובפרס ע"ש אריק איינשטיין ליוצרים שתרמו להתפתחות התרבות הישראלית לדורותיה.

דוד קדוש נולד בניס, שם החל לימודי פסנתר בקונסרבטוריון המקומי; בן 14 המשיכם אצל ז'אק רובייה בקונסרבטואר הפריזאי ובהמשך בבית הספר למוזיקה המלכה סופיה במדריד - פסנתר אצל דמיטרי בשקירוב ומוזיקה קאמרית בהדרכת מרתה גיאש ורלף גוטני. קדוש השתתף בכיתות אומן בהדרכת דניאל בארנבוים, מארי פרחיה, מריה ז'ואאו פירש, מאוריצי פוליני, סטיבן קובצ'ביץ' ואליסו וירסלאדזה. בן 13 זכה קדוש בתחרות כישרונות צעירים במילאנו

ובעקבות כך הזמינו יצחק פרלמן לקונצרט משותף בניו יורק. ב-2005 הגיע למקום השלישי בתחרות טלקום בטהובן וכן ב"אולימפיאדת הפסנתר" בקייסינג ב-2007. ב-2010 ניגן רסיטל סולו באולם המטרופוליטן בניו יורק וב-2011 הוכתר לאומן הצעיר של השנה בטקס פרסי המוזיקה הקלאסית הבינלאומי (ICMA). קדוש ניגן בפסטיבלי מוזיקה דוגמת פסטיבל הפסנתר בחבל הראהר, הפסטיבל הבינלאומי למוסיקה קאמרית ירושלים, גשטאד, ורבייה, קולמאר ונאנט. בין שותפיו למוזיקה קאמרית הרביעיות אבן ומודיליאני, רנו וגוטייה קפוסון ואדגר מורו.

על היצירות

דריס מין, בן למשפחה יהודית מדרום צרפת, הלחין את היצירה שלפנינו בפסטיבל טנגלווד ב-1948 להזמנת שירות השידור האיטלקי (RAI); נגינת הבכורה הייתה בפסטיבל קאפרי, בניצוח קארלו מריה ג'וליני. מין, מחברי "השישייה" הצרפתית (יחד עם פולנק), מורו לקומפוזיציה של אנדרה היידו בפריז, חיבר כ-450 יצירות עתירות המצאה, פנטזיה ודמיון, ביניהן אופרות, מוזיקה סימפונית, קונצ'רטי לכלי סולו, מוזיקה קולית ויצירות קאמריות. ב-1917 שימש מזכירו של שגריר צרפת בברזיל. לאחר כיבוש צרפת בידי הנאצים ב-1940 עבר לארצות הברית ובהמשך לימד גם בקונסרבטואר הפריזאי. בעל קריירה מקצועית של פסנתרן, כנר, ויולן, מנצח, סופר ומלחין המביט לעבר הגדול של המוזיקה הצרפתית; מייצג ה"פוליטונאליות" (שימוש ביותר מסולם אחד בו־זמנית), למשל ביצירותיו "השור על הגג" ו"בריאת העולם", בהשפעות ג'אז. מין חיבר את הסוויטה בעקבות הכנר והמלחין הצרפתי ז'אן־בטיסט אנט (1676-1755), שלמד אצל קורלי באיטליה ופרסם סונטות לכינור.

פורה, דביסי וראוול. מלנכוליה היא היצירה בפרק אחד הארוכה ביותר מאת פולנק.

באביב 1809, נפוליאון וצבאו שהו בפאתי וינה לסבב מלחמה נוסף בין צרפת לאוסטריה - והלמות התותחים כבר נשמעה במרחב. באותו קיץ כתב **בטהובן** למו"ל הגרמני שלו, הרטל: "דבר זולת תופים, תותחים, סבל אנושי מכל סוג". בטהובן הלחין את הקונצ'רטו לפסנתר מס' 5 זמן קצר לאחר שהשלים את הסימפוניות מס' 5 ומס' 6. זהו הקונצ'רטו לפסנתר האחרון מאת בטהובן ולמעשה הקונצ'רטו האחרון מפרי עטו לכלי סולו. כמו הקונצ'רטו מס' 4, הוא מוקדש לארכידוכס רודולף - ידידו, פטרונו ותלמידו של בטהובן. ביצוע הבכורה התקיים בנובמבר 1811 בגן־האוס של לייפציג. בשנה ההיא כבר לא היה בטהובן מסוגל לשמוע דבר, ולכן לא הוא היה הסולן, אלא פסנתרן ושמו פרידריך שניידר. כעבור שלושה חודשים הושמע הקונצ'רטו לראשונה בווינה, הפעם במקלדת קרל צ'רני, תלמידו של בטהובן. **פרק א'**, בצורת סונטה, פותח בסדרת שלושה אקורדים עזים של התזמורת, הנענים כל אחד בשלוש קדנצות קצרות של הפסנתר; הסולן מפתיע את קהל המאזינים בני התקופה בכניסתו המוקדמת. לאורך הפרק - הארוך ביותר בכל הקונצ'רטי לפסנתר מאת בטהובן, הוא בונה קרשנדו מתמשך ודיסוננס גובר. את **פרק ב'**, שאופיו שקט ומדיטטיבי, פותח הסולן בנגינה הנשמעת כפנטזיה חופשית ורק לאחר מכן עובר לנגן את החומר הצלילי שניגנה התזמורת. **פרק ג'**, רונדו אלגרו, כתוב במקצב מחול גרמני בשש שמיניות. בסיומו מגיעה רפליקת טימפני בלתי צפויה; קודה מהירה ומזהירה מסיימת. כינוי היצירה, הקיסר, כנראה לצורך שיווק בידי המו"ל הבריטי קְרֶמֶר; ייתכן שקצין צרפתי שנכח בבכורה בווינה הוא שהשמיע את דעתו שסגנונו ההירואי של הקונצ'רטו יאה לקיסר - תוארו של נפוליאון.

אנט שירת אצל המלך לואי ה-14 באנסמבל "24 כינורות המלך" ונודע בתור אחד מן הכנרים הגדולים בתקופה, עם יכולת אלתור מרשימה. היצירה המעודנת והאלגנטית שנשמע מביאה לבימה ארבעה צרפתים: **מולייר** - מחזאי "הקמצן", "שונא הבריות", "בית הספר לנשים" ו"גם הוא באצילים" - שהלחין **לואי**, מלחין החצר של המלך לואי ה-14; **אנט** - ומיו.

ב-1947 כתב **פולנק** מלונדון אל חברו מיו: "האביב היה נפלא. עכשיו אני כותב סינפוניטה לבייביסי". - אכן, באוקטובר 1948 שודרה בבייביסי 3 היצירה החדשה בנגינת תזמורת פילהרמוניה הלונדונית. במנעד האופייני לפולנק בין "שובבות" ל"נזירות", היצירה הזאת בקצה הראשון. השם המוקטן "סינפוניטה" מרמז על יצירה תזמורתית עכשווית וקלילה. ב**פרק א'** סווינג ג'זי מבצבץ. שם הפרק, "אלגרו קון פואוקו" ("חריף אש") מצביע על בערה עזת־צבעים שהנבל מלהיט (או משקיט) והטימפני מדגיש ומבליט. **פרק ב'** הוא סקרצו בארבעה־נושאים, היפראקטיבי משהו: החצוצרן מרכיב עמעם ומסיר, הכנרים מתפצלים ומתאחדים, פריטה מכנה מקום לנגינה בקשת. ב**פרק ג'** השירתי (קנטאבילה) מזדמרת מנגינה עטופה בהרמוניות נאות, ופרק ד', "מהיר מאוד ועליז מאוד", בעל אופי היידי, מועשר במחולות עם. פולנק חיבר את היצירה **מלנכוליה** ב-1940 - בעת שצרפת הייתה שסועה מהמלחמה. היצירה בעלת אופי של אלתור - וספוגה בנוסטלגיה. יד ימין מציגה צלילים הגבוהים מנגינה (בסולם רה במול מז'ור) על רקע התרחשויות רבות בקווים התחתונים (דוגמת "שיר ללא מילים" מאת מנדלסון או פרלוד מאת שופן). בקו השירתי נוצר לעיתים דו־שיח עם הצלילים הגבוהים ביד שמאל - מעין קו טנור. הטונאליות המורחבת, הולכת הקולות המקורית של פולנק והשימוש בסולם הטונים השלמים פוסעים בנתיבים של